

ΟΧΙ, Η ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΜΠΑΡ'ΑΚ ΟΜΠΑΜΑ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΝΑ ΚΑΝΕΙ ΜΕ ΤΟΥΣ «ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ» ΚΑΙ ΤΟ «ΧΡΕΟΣ»

ΠΕΡΙΠΤΕΡΟ

(
μακροσκελε
ίσαπόψεις
εμικρούλε
φωτό
)

Ας αράξουμε - δεν τρέχει τίποτα

Κι άλλες φορές στην ανθρώπινη ιστορία συνέβη συγκλονιστικές εξελίξεις να περνούν απαρατήρητες. Κάποτε ο πρωθυπουργός της Μεγάλης Βρετανίας κατέβηκε από ένα αεροπλάνο αναγγέλοντας πως κομίζει «ειρήνη στους καιρούς μας». Η χρονιά ήταν το 1938 και ο Βρετανός πρωθυπουργός επέστρεφε από συνάντηση με τον Αδόλφο Χίτλερ. Η «ειρήνη στους καιρούς μας» έμεινε στην ιστορία ως η πεμπτουσία της άστοχης εκτίμησης. Αλλά όπως συμβαίνει συνήθως με τα κράτη, δεν είναι οι εκτιμήσεις άστοχες και οι πρωθυπουργοί ανίκανοι. Οι κρατικές εκτιμήσεις γίνονται από κρατικά επιτελεία και είναι πάντα σωστές, γιατί είναι τα ίδια τα επιτελεία που τις κάνουν πράξη. Οι πρωθυπουργοί από την άλλη, λένε αυτό που πρέπει να πουν, ακόμη και αν αυτό σημαίνει ότι θα μείνουν στην ιστορία ως ανεπανόλητοι μαλάκες.

Κι άλλες φορές λοιπόν στην ανθρώπινη ιστορία συνέβη συγκλονιστικές εξελίξεις να μένουν απαρατήρητες. Ποτέ όμως τόσο πολλοί ηλίθιοι δεν μίλησαν τόσο πολύ, τόσο υστερόβουλα και τόσο αποπροσανατολιστικά. Γιατί ποτέ πριν τόσο πολλοί ηλίθιοι, πράκτορες και ρουφιάνοι δεν είχαν πτυχία και ίντερνετ. Είναι αυτή η μάζα του λόγου και όχι η άγνοια, που κατασκευάζει το πέπλο που σκεπάζει τα πάντα και κάτω από το οποίο αράζουμε· αφού δεν τρέχει τίποτα.

Ας πάρουμε το παράδειγμα της μπροσούρας «Η Στρατηγική της Ανατολικής Μεσογείου». Αυτή η χοντρή μπροσούρα του 2015, αν διαβαστεί σήμερα, μπορεί να εξηγήσει τα συμβάντα των τελευταίων μηνών πολύ καλύτερα από ό,τι οποιαδήποτε άλλη από τις γνώμες που κυκλοφορούν.¹ Κανείς από όσους τη διάβασαν δεν είχε άξιες λόγου αντιρρήσεις να καταθέσει, πέρα βέβαια από την αξιολόγηση και χλιοειπωμένη «αυτά τα πράγματα δεν γίνονται». Και αλήθεια, έτσι που πάνε «τα πράγματα», ακόμη και εμείς που τη γράψαμε, είναι φορές που την ξεχνάμε, απασχολημένοι να κοιμόμαστε κάτω από το καθησυχαστικό πέπλο της «ειρήνης στους καιρούς μας».

Αυτό το φαινόμενο, όπως εξηγήσαμε και στη μπροσούρα, είναι λιγάκι βιολογικό, λιγάκι κοινωνικό και λιγάκι ψυχολογικό. Ψυχολογικό όπως ψυχολογική είναι κάθε στρουθοκαμηλίστικη συμπεριφορά. Βιολογικό και κοινωνικό γιατί η χρονική κλίμακα που τα ανθρώπινα όντα τείνουν να αντιλαμβάνονται τις διαδοχές συμβάντων είναι εκείνη της ημέρας και του μήνα. Ειδικά όταν μιλάμε για ανθρώπινα όντα που όσον αφορά την πολιτική οργάνωση και την ιστορική και ταξική συνείδηση παραμένουν σε αυτό που σήμερα ορίζεται με τις λέξεις «λαϊκή συνέλευση κατοίκων». Από τη σκοπιά των καπιταλιστικών κρατών από την άλλη, οντοτήτων πολύ καλύτερα οργανωμένων από ό,τι οι «λαϊκές συνελεύσεις», τα συμβάντα γίνονται αντιληπτά στην κλίμακα των ετών και των δεκαετιών. Το αποτέλεσμα είναι αποπροσανατολιστικό. Ο αναγνώστης της «Στρατηγικής της Ανατολικής Μεσογείου» τείνει να αναμένει να «συμβεί κάτι» τον επόμενο μήνα. Τελικά όντως «κάτι συμβαίνει» τον επόμενο μήνα· αλλά δεν είναι κάτι συγκλονιστικό, είναι απλά άλλο ένα βηματάκι, ανεπαίσθητο όπως κάθε βηματάκι. Από την άποψη της καθημερινής εμπειρίας, τέτοια βηματάκια μοιάζουν να γίνονται σημειωτόν, όπως ο «πόλεμος κατά του ISIS» τείνει να γίνει μόνιμος στη «συνείδηση της κοινής γνώμης» (οmg τι διάολο γράφουμε!). Από τη σκοπιά του ιστορικού χρόνου όμως, ή από τη σκοπιά της κρατικής ή της ταξικής αντίληψης, μυριάδες

τέτοια βηματάκια είναι που φτιάχνουν το αδυσώπητο κρατικό μαρς προς την άβυσσο. Η οποία άβυσσος, όπως γνώριζε καλά ακόμη και ο Βρετανός ομότεχνος του μαλάκα του Γιωργάκη από το 1938, χάσκει κάπου κοντά.

Χρόνια τώρα σε αυτή τη στήλη ασχολούμαστε με αυτά τα μικρά βηματάκια. Οι τελευταίοι μήνες είχαν αρκετά.

Ο Μέγας Καβγατζής που τσακώνεται με τον εαυτό του: το Τουρκικό Κράτος

Τεύχος Αυγούστου δεν βγάζουμε, οπότε η διασκέδαση που μας προκάλεσαν οι αναλύσεις του πραξικοπήματος της 15^{ης} Ιουλίου στην Τουρκία, παρέμεινε αναγκαστικά ιδιωτική. Το πιο διασκεδαστικό ήταν η ανάδυση πληθώρας Ελλήνων ειδικών των πραξικοπημάτων που έσπευσαν να κατηγορήσουν τους Τούρκους πραξικοπηματίες για «ερασιτεχνισμό»: οι κριτικές του είδους «δεν γίνονται έτσι τα πραξικοπήματα», «τα πραξικοπήματα γίνονται νωρίς το πρωί», «πρώτα πιάνεις τα μμε» κλπ, εναλλάχθηκαν γενναιόδωρα με στρατηγικές αναλύσεις του είδους «ο Ερντογάν το οργάνωσε».

Είναι αλήθεια ότι όταν πρόκειται για πραξικοπήματα, το ελληνικό κράτος συγκαταλέγεται μεταξύ των ειδικών. Η πλούσια ιστορία ελληνικών πραξικοπημάτων, δικτατοριών και «ειδικών νομοθεσιών» τελειώνει μόλις το 1974· εκτός και αν θέλουμε να βάλουμε στο λογαριασμό και την υπόθεση Παπαδήμου (ο πρωθυπουργός που τότε τον πήρε ο διάολος ήταν ο μαλάκας ο Γιωργάκης· που όμως τον είχε ψηφίσει ο «ελληνικός λαός»), οπότε θα μπορούσαμε να υποστηρίξουμε ότι για κάθε πραξικόπημα στην Τουρκία μπορεί να διακρίνει κανείς ένα αντίστοιχο ελληνικό.

Από αυτή την πλούσια ιστορία των ελληνικών πραξικοπημάτων μπορεί όντως να βρει κανείς ιστορικά ανάλογα και να μιλήσει με ασφάλεια και για τα τουρκικά αντίστοιχα. Τυχαίνει μάλιστα το πραξικόπημα του Ιούλη στην Τουρκία να διαθέτει ένα αντίστοιχο στην Ελλάδα. Είναι το αποτυχημένο βενιζελικό πραξικόπημα του 1935 που ακολούθηθηκε από το πραξικόπημα του στρατηγού Κονδύλη και την επιστροφή του Βασιλιά. Όπως έχουμε δει σε προηγούμενα τεύχη, αυτό το πραξικόπημα έγινε με καύσιμω την πλήρη συνείδηση των ελληνικών στρατιωτικών επιτελείων ότι επέρχεται παγκόσμιος πόλεμος. Είχαμε βρει και την αντίστοιχη έκθεση των Ελλήνων στρατηγών και με χαρά είχαμε σημειώσει ότι οι ίδιοι άνθρωποι που υπέγραφαν την έκθεση είχαν οργανώσει και το πραξικόπημα του Οκτωβρίου του 1935.²

Φυσικά, όπως και να αντιλαμβάνεται κανείς το ελληνικό 1935 και τα πραξικοπήματα που το σημάδεψαν, ουδέποτε διανοήθηκε να υποστηρίξει ότι ο Βενιζέλος που διοργάνωσε το πρώτο αποτυχημένο πραξικόπημα του Μαρτίου, το έκανε σε συνεννόηση με τον βασιλιά, τον στρατηγό Κονδύλη ή τον στρατηγό Μεταξά. Σίγουρα η δική μας γνώμη είναι σαφής: Αναμφισβήτητου πατριωτισμού όλοι τους, προετοιμάζαν το ελληνικό κράτος για την είσοδό του στον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο. Εν τω μεταξύ κοίταζαν να κάνουν ό,τι καλύτερο μπορούσαν για το ελληνικό κράτος και τον εαυτό τους και ό,τι χειρότερο μπορούσαν για την εργατική τάξη.

Τα πραξικοπήματα κινούνται από ατομικά και συλλογικά συμφέροντα στο εσωτερικό του κράτους. Πέρα όμως από τα συγκεκριμένα ατομικά συμφέροντα που κερδίζουν ή χάνουν στις βίαιες ενδοκρατικές διαμάχες, η συλλογική φύση του κράτους, το γεγονός ότι πρόκειται για την πολιτική έκφραση των συλλογικών συμφερόντων της αστικής τάξης, καθιστά τα πραξικοπήματα νομοτέλεια, σχεδόν αυτόματη λειτουργία: τα πραξικοπήματα είναι κάτι σαν ανοσοποιητικό σύστημα του καπιταλιστικού κράτους. Όταν οι ανάγκες του ταξικού πολέμου πιέζουν, όταν τα εξωτερικά γεγονότα καλπάζουν, όταν παρόλ' αυτά, τα διαφορετικά ατομικά και

συλλογικά συμφέροντα στο εσωτερικό του κράτους αδυνατούν να συμβιβαστούν, αναλαμβάνει το πραξικόπημα. Η σημερινή συμπεριφορά του ελληνικού κράτους δεν είναι πολύ διαφορετική. Αρκεί κανείς να κοιτάξει τα γεγονότα των τελευταίων ετών, όπως την ενορχηστρωμένη άνοδο της Χρυσής Αυγής και την κατοπινή δίωξή της μαζί με σημαντικά κομμάτια της ελληνικής αστυνομίας.³ Η τις τωρινές περιπέτειες της «πρώτης φοράς αριστεράς» (δηλαδή του τμήματος του ΠΑΣΟΚ που διασώθηκε από την κατάρρευση του πολιτικού συστήματος) στην προσπάθειά του να ελέγξει κομμάτια του ελληνικού κράτους, από το ΚΕΕΛΠΝΟ ως το δικαστικό σώμα και από τα ΜΜΕ ως το τραπεζικό σύστημα.

Το πραξικόπημα της 15^{ης} Ιουλίου στην Τουρκία επίσης δεν ήταν διαφορετικό. Επειδή κάνουμε κι εμείς στρατηγικούς σχεδιασμούς (τρομάρα μας), πέρισυ αφιερώσαμε ολόκληρο το τεύχος 49 στις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Στη σύντομη ιστορία του τουρκικού κράτους που συμπεριλάβαμε εκεί, σημειώναμε ότι η ιδέα του «πολιτικού ισλάμ» που ταυτόχρονα θα ενσαρκώνει την τουρκική εθνική ταυτότητα, ήταν μια ιδέα που ξεπήδησε στα μέσα της δεκαετίας του '70, όταν το τουρκικό κράτος αντιμετώπιζε την άνοδο της τουρκικής άκρας αριστεράς και την άμετρη όξυνση του ταξικού πολέμου. Η γενική ιδέα, που προήλθε από ακροδεξιούς διανοούμενους και εφαρμόστηκε κατ' αρχήν από το ναζιστικό «Κόμμα Εθνικιστικής Δράσης» του συνταγματάρχη Αλπαρσλάν Τουρκές, ήταν ότι ο διαχωρισμός κράτους και θρησκείας που είχε επιβάλλει ο Ατατούρκ ήταν ντεμοντέ. Αντιθέτως, η ταύτιση του τουρκικού έθνους με το σουνιτικό ισλάμ, θα έθετε τους αλεβίτες μουσουλμάνους εκτός του τουρκικού έθνους. Μιας και επιπλέον, τόσο η τουρκική άκρα αριστερά, όσο και η τουρκική εργατική τάξη των τουρκικών αστικών γκέτο της δεκαετίας του 70 προέρχονταν από τις αλεβιτικές αγροτικές επαρχίες, η υιοθέτηση του σουνιτικού ισλάμ θα θρησκευτικοποιούσε το ταξικό ζήτημα.⁴

Η ιδέα αποδείχθηκε εξαιρετικά επιτυχημένη. Ο κύριος Ερντογάν, ο κύριος Γκιουλ, ο κύριος Γκιουλέν και οι λοιποί θρησκευόμενοι αστέρες που ηγούνται του τουρκικού κράτους από το 2000 και μετά, προήλθαν από εκείνη τη συμμαχία ναζιστών και σουνιτών. Ήδη από τη δεκαετία του '70 μπορεί κανείς να τους βρει να επανδρώνουν βίαιες ακροδεξιές σουνιτικές ομαδούλες και να συμμετέχουν στο κύμα παρακρατικής βίας που σημάδεψε τη δεκαετία.⁵ Ότι τέτοιοι τύποι έφτασαν κάποια στιγμή να ηγούνται του τουρκικού κράτους, αποτελεί απόδειξη του πόσο επιτυχημένη ήταν η στρατηγική της κρατικοποίησης του σουνιτικού ισλάμ. Ταυτόχρονα όμως υπονοεί μια συγκρούση δεκαετιών στο εσωτερικό τόσο του τουρκικού κράτους, όσο και του τουρκικού «πολιτικού ισλάμ». Κάθε ραγδαία άνοδος στην εξουσία προϋποθέτει την ύπαρξη ανοιχτών λογαριασμών. Αντιθέσεων που μένουν ανεπίλυτες και συμφερόντων που περιμένουν να ικανοποιηθούν. Η αναγκαία εκκαθάριση μπορεί να αναβάλλεται όλο και λιγότερο καθώς οι εξωτερικές συνθήκες παροξύνονται. Η διαδικασία είναι διαρκής – κορυφώθηκε τον Ιούλιο-μέχρι την επόμενη φορά.

Όσο για τις «εξωτερικές συνθήκες», όπως σημειώναμε στο τεύχος 49, το τουρκικό κράτος πρέπει να γίνεται αντιληπτό ως το τελευταίο απομεινάρι της οθωμανικής αυτοκρατορίας. Οι κληρονομίες είναι ο Βόσπορος, το σημείο ελέγχου της καθόδου της Ρωσίας στη Μεσόγειο, η ισλαμική παράδοση, η κραυγαλέα εθνική ανομοιογένεια και το σημαντικότερο: η διαρκής προοπτική της περαιτέρω διάλυσης. Είναι γι' αυτό που το τουρκικό κράτος είναι παραδομένο σε έναν ατέρμονο σκληρό εμφύλιο: η κατάσταση έκτακτης ανάγκης είναι διαρκής και πραγματική.

Ειδικά σε περιόδους όξυνσης των παγκόσμιων διακρατικών ανταγωνισμών, όλες οι κληρονομίες του τουρκικού κράτους ξυπνούν μαζί, με πρώτο το φάσμα της περαιτέρω διάλυσης. Για να το πούμε με όρους που έχουν γίνει της μόδας τελευταία, από τη σκοπιά του τουρκικού κράτους, η διάλυση της Οθωμανικής αυτοκρατορίας δεν έληξε με τη συνθήκη της Λωζάνης. Είναι ένα εγχείρημα εν αναμονή, μια μόνιμη προοπτική που πρέπει να αποφευχθεί με κάθε θυσία: θυσία των άλλων και θυσία της τουρκικής εργατικής τάξης.

Το πόσο οξυμένο είναι οι παγκόσμιος διακρατικοί ανταγωνισμοί σήμερα και πώς εστιάζονται στη Μέση Ανατολή είναι γνωστό σε κάθε μονιμά

αναγνώστη μας. Μιας όμως και λόγω περιοδικότητας πρέπει διαρκώς να βρίσκουμε καινούριους τρόπους για να λέμε το ίδιο πράγμα, ας χρησιμοποιήσουμε τη διατύπωση που χρησιμοποίησε στα μέσα του Οκτώβρη ο Νουμάν Κουρτουλμούς, αντιπρόεδρος της τουρκικής κυβέρνησης:

Θέλω να είμαι σαφής: αν συνεχιστεί αυτός ο πόλεμος μέσω αντιπροσώπων στη Συρία, θα έρθει η στιγμή που Αμερική και Ρωσία θα εμπλακούν ευθέως σε πραγματικό πόλεμο. (...) [Βρισκόμαστε] στο χείλος ενός μεγαλύτερου περιφερειακού ή και παγκόσμιου πολέμου.⁶

Εκτός που μας δίνει να καταλάβουμε ότι κάτι τέτοιοι τύποι όντως μπορούν να είναι σαφείς αν το θέλουν, αυτή η δήλωση μπορεί από μόνη της να εξηγήσει τόσο το πραξικόπημα της 15^{ης} Ιουλίου στην Τουρκία, όσο και την κατάσταση έκτακτης ανάγκης που επιβλήθηκε έκτοτε. Τα αμερικανικά σχέδια διάλυσης της Μέσης Ανατολής όπως εξελίσσονται από το 2001 και μετά έχουν φτάσει στην πόρτα του τουρκικού κράτους. Οι μεγάλες δυνάμεις συγκρούονται πάνω από τη Συρία. Το τουρκικό κράτος, όπως όλα τα κράτη του κόσμου, τείνει να βλέπει αυτή την κατάσταση ως ευκαιρία. Αλλά ειδικά στην περίπτωσή του, η ευκαιρία είναι αγκαλιασμένη με τον όλεθρο περισσότερο από όσο συνηθίζεται. Γιατί το τουρκικό κράτος είναι ο κληρονόμος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Και γιατί κατέχει τα στενά του Βοσπόρου. Συνεπώς εκείνοι που θέλουν τη διάλυσή του μπορεί να φτάσουν να είναι ισάριθμοι με εκείνους που επιθυμούν τον έλεγχο των στενών – να γίνουν μυριάδες. Το πραξικόπημα και το αντιπραξικόπημα του Ιούλη είναι η δημόσια έκφραση μιας κρατικής ανάγκης ξεκαθαρίσματος των εσωτερικών αντιθέσεων εν όψει εξωτερικών περιπετειών, όπως ακριβώς ήταν και το ελληνικό πραξικόπημα και αντιπραξικόπημα του 1935. Γι' αυτό και ακολουθείται από δημόσιες εκκαθαρίσεις στο εσωτερικό του στρατού, της δικαιοσύνης και της δημόσιας διοίκησης, όπως ακριβώς και το ελληνικό πραξικόπημα του 1935. Και φυσικά η ανακίνηση της συνθήκης της Λωζάνης στους λόγους του προέδρου Ερντογάν είναι μήνυμα προς πάσα κατεύθυνση: «Ξέρουμε τι γίνεται: αναθεώρηση της συνθήκης της Λωζάνης. Επανακαθορισμός των συνόρων της Μέσης Ανατολής, δηλαδή του αποτελέσματος του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου. Να ξέρετε ότι θα κάνουμε ό,τι είναι αναγκαίο».

Το τουρκικό κράτος μπορεί να κάνει πολλά. Όπως έχουμε σημειώσει παλιότερα, η κρατική ισχύς δεν είναι απόλυτο μέγεθος, αλλά σχετικό. Εξαρτάται σημαντικά από το πλήθος των κρατικών οντοτήτων των οποίων τα συμφέροντα συγκρούονται και τον ειδικό τρόπο της σύγκρουσης. Ακόμη και μια μικρή κρατική οντότητα μπορεί να βαρύνει σημαντικά στους παγκόσμιους διακρατικούς ανταγωνισμούς εφόσον η ευρύτερη συγκυρία συνδυάζεται ευνοϊκά με τη γεωγραφική θέση της και τα ειδικά της συμφέροντα. Ή για να το θέσουμε με τα λόγια που χρησιμοποίησε ο Ελευθέριος Βενιζέλος όταν προσπαθούσε να κανονίσει την συμμετοχή του ελληνικού κράτους στον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο, «προσφέρουμε μικρά αλλά χρήσιμα δυνάμιν σε στιγμήν αποφασιστικήν».⁷

Στην περίπτωση του τουρκικού κράτους, η στιγμή είναι αποφασιστική, αλλά η δύναμις δεν είναι και τόσο αμελητέα. Τουλάχιστον στα χαρτιά. Το τουρκικό κράτος έχει εισβάλλει στρατιωτικά στο βόρειο Ιράκ και αρνείται να φύγει. Το τουρκικό κράτος έχει εισβάλλει στη Συρία. Χρηματοδοτεί «μετριοπαθείς ισλαμιστές αντάρτες» και «Τουρκμένους αυτονομιστές» που συμμετέχουν στη διάλυση της Συρίας. Ετοιμάζεται, μας λένε, να συμμετάσχει στις διαπραγματεύσεις που θα ακολουθήσουν την κατάπαυση του πυρός. Διαπραγματεύσεις όμως, όπως ξέρουν καλά όσοι πήγαν Λωζάνη το 1923, γίνονται όταν όλοι οι συμμετέχοντες είναι ικανοποιημένοι ή εξοντωμένοι. Η περίπτωση της συριακής κρίσης δεν είναι ακόμη αυτή.

Ο Μέγας Κανονιστής που κανονίζει χωρίς τον Ξενοδόχο, αλλά μέχρι στιγμής του βγαίνει: το Αμερικανικό Κράτος

Το αμερικανικό κράτος ξεκίνησε να κανονίζει τη διάλυση της Μέσης Ανατολής και της κεντρικής Ασίας από το 1991 και με ιδιαίτερη ένταση από το 2001 και

μετά. Η στρατηγική του έχει αναλυθεί πολλές φορές σε αυτό το περιοδικό. Συνοπτικά, η διάλυση του Ιράκ και του Αφγανιστάν εις τα εξ'ων συνετέθησαν ήταν υπολογισμένες κινήσεις που φιλοδοξούσαν να αποσταθεροποιήσουν το σύνολο της περιοχής, όχι μέσω άμεσης δράσης του αμερικανικού στρατού, αλλά μέσω της κινητοποίησης των υπόλοιπων κρατικών συμφερόντων της περιοχής και του πλανήτη σε έναν πόλεμο όλων εναντίον όλων. Στόχος αυτής της γενικής διάλυσης είναι ο περιορισμός της Ρωσίας και της Κίνας από τον υπόλοιπο πλανήτη μέσω της περικύκλωσής τους από μια ζώνη πολέμου με την οποία θα είναι αναγκασμένες να ασχολούνται εσαεί. Το σχέδιο πάει καλά και τα διαλυμένα κράτη πολλαπλασιάζονται. Το Ιράκ, το Αφγανιστάν, η Λιβύη, η Συρία και η Ουκρανία έχουν μετατραπεί σε αρένες διακρατικών ένοπλων συγκρούσεων. Η διάλυση προχωράει. Το ρωσικό κράτος έχει ήδη αναγκαστεί να εμπλακεί σε δύο σημεία εκτός των συνόρων του. Από τη σκοπιά των ΗΠΑ, αυτή η εμπλοκή δεν είναι ούτε ευχάριστη, ούτε δυσάρεστη· είναι προβλεπόμενη, ήταν ο αρχικός στόχος της στρατηγικής.

Είναι βασικό να έχουμε κατά νου ότι η αμερικανική πολεμική στρατηγική δεν περιλαμβάνει απλά την κινητοποίηση του αμερικανικού στρατού μέχρι να κατακτήσει τον κόσμο όλο. Εκείνο στο οποίο προσβλέπουν οι ΗΠΑ είναι η γενική πολεμική κινητοποίηση των επιμέρους κρατικών συμφερόντων εναντίον αλλήλων. Η διάλυση της Μέσης Ανατολής και της Κεντρικής Ασίας επέρχεται όχι λόγω των «αμερικάνων», αλλά λόγω της δράσης των υπόλοιπων κρατών: εκμεταλλεύονται τις ευκαιρίες, προωθούν τα συμφέροντά τους, εμπλέκονται σε πόλεμο· δρουν σύμφωνα με τη φύση τους.

Προσοχή επίσης: δεν πρόκειται για κάποιο αμερικανικό κόλπο παραπλάνησης άλλων κρατών προκειμένου να δουλέψουν για τους σκοπούς των ΗΠΑ. Φυσικά οι επιμέρους κρατικοί παίκτες «σύμμαχοι» των ΗΠΑ, από το Ισραήλ μέχρι την Ελλάδα και από την Τουρκία μέχρι τη Σαουδική Αραβία και τις Φιλιππίνες γνωρίζουν καλά τα αμερικανικά σχέδια και γνωρίζουν ότι η εμπλοκή τους είναι αναμενόμενη. Αλλά είναι αμφίθυμοι: γνωρίζουν ότι η εμπλοκή τους θα εξυπηρετήσει και τα αμερικανικά συμφέροντα. Οπότε ζητούν ανταλλάγματα, ολιγορών, περιμένουν μήπως κάνει κάποιος άλλος τη δουλειά και περιμένουν μήπως κάποιος άλλος ξεκινήσει πρώτος. Η σημερινή συγκυρία ορίζεται από αυτή την αμφιθυμία, είναι μια περίοδος μεταβατική, περίοδος λογαριασμών και σκληρών διαπραγματεύσεων.

Είναι γι' αυτό που το κράτος των ΗΠΑ εξοργίζεται τελευταία μπροστά σε αυτό που ο πρόεδρος Ομπάμα πρόσφατα αποκάλεσε «φαινόμενο των τζαμπατζήδων». Και είναι γι' αυτό που ο υποψήφιος Τραμπ, άμαθος καθώς είναι στην εξωτερική πολιτική, προχώρησε έπειτα από τα πρώτα εντατικά μαθήματα που του παρέδωσαν οι σύμβουλοί του σε δηλώσεις του είδους «η Ιαπωνία να αποκτήσει τα δικά της πυρηνικά». Είναι γι' αυτό που το τουρκικό κράτος (παριστάνει ότι) τα ξαναβρίσκει με το ρωσικό, όπως άλλωστε παριστάνει και το ελληνικό με κορυφαία στιγμή την υπουργική θητεία του Παναγιώτη Λαφαζάνη (καλή του ώρα), ή και το κυπριακό κράτος όταν στιγμιαία παρέστησε ότι προσφέρει βάσεις στη Ρωσία. Είναι τέλος γι' αυτό που ο νέος Φιλιππινέζος γκαουλάιτερ πρόσφατα αποκάλεσε τον Μπαράκ Ομπάμα «πουτάνας γιο» και απείλησε να τα ξαναφτιάξει με την Κίνα.

Κούφια λόγια όλα αυτά βέβαια. Τα επιμέρους κράτη, όσο και αν παριστάνουν τα «εξαρτημένα» και τα «αδύναμα», διαθέτουν τα δικά τους συμφέροντα. Τελικά θα αναγκαστούν να επιδιώξουν αυτά τα συμφέροντα με τα δικά τους μέσα. Αυτή είναι η βάση της αμερικανικής πολεμικής στρατηγικής των τελευταίων ετών.

Ο Μέγας Τζαμπατζής που τον έχουν πάρει όλοι χαμπάρι: το Ελληνικό Κράτος

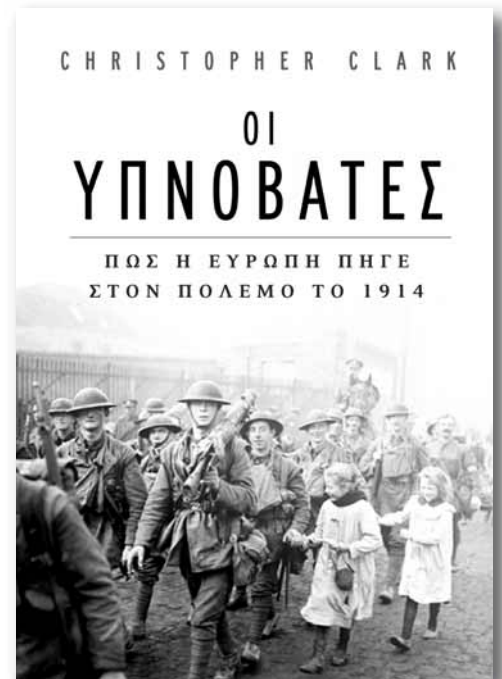
Το ελληνικό κράτος έχει χρεοκοπήσει, όπως του συμβαίνει πάντοτε σε προπολεμικές περιόδους. Ο λόγος της χρεοκοπίας του είναι βαθιά ιστορικός, αλλά απλός στην ουσία του: ο ελληνικός καπιταλισμός είναι από κατασκευής προσαρμοσμένος σε ένα πολεμικό μοντέλο διαρκούς εδαφικής επέκτασης και εμπλοκής σε πλανητικές συγκρούσεις γύρω από τα στενά του Βοσπόρου. Ο ελληνικός καπιταλισμός και το κράτος του εμφανίστηκαν, αναπτύχθηκαν και ευδοκίμησαν μέσα από τις μεγάλες πολεμικές συγκρούσεις του δέκατου ένατου

Οι Υπνοβάτες

Το βιβλίο που διάβασε ο κύριος Κοτζιάς και μετά είπε την περίληψη στον κύριο Τσίπρα και μετά ο κύριος Τσίπρας πήγε και τα είπε στους Ευρωπαίους ηγέτες για να ζητήσει ελάφρυνση του χρέους.

Βασική θέση του βιβλίου: ο Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος έλαβε χώρα γιατί τα ευρωπαϊκά κράτη «υπνοβατούσαν».

Οπωσδήποτε, όποιος μπορεί να σκεφτεί τέτοια μαλακία και έχει το θράσος να την πει δημοσίως, τον αξίζει τον μισθό του. Γι' αυτό και ο κύριος Κλάρκ ανακηρύχθηκε ιππότης το 2013 για τη «συνεισφορά του στη βελτίωση των αγγλογερμανικών σχέσεων».

και του εικοστού αιώνα. Από κατασκευής ακμάζουν στην αναμπουμπούλα και παρακμάζουν στην άπνοια. Το ελληνικό κράτος είναι από τα πρώτα που χρεοκοπούν σε ειρηνικές περιόδους και από τα πρώτα που εμπλέκονται σε πολεμικές περιόδους. Έτσι μας λέει η ιστορία του εικοστού αιώνα.

Είναι ενδιαφέρον που αυτή η βαθύτερη φύση του ελληνικού κράτους είναι τόσο σφιχτά αγκαλιασμένη με τις ιδεολογίες της εξάρτησης, της «ψωροκόσταινας», του αντιαμερικανισμού και του «η Ελλάδα δεν έχει κάνει ποτέ επιθετικό πόλεμο» που μας λέγανε στο σχολείο. Αν το σκεφτεί κανείς, είναι και αναμενόμενο. Πώς αλλιώς θα αντέχαμε τους εαυτούς μας ως υπήκοους αυτού του κράτους; Όπως και να 'χει, το γεγονός είναι ότι η συγκυρία είναι υπέρ της πολεμικής, από αυτές που θρέφουν το ελληνικό κράτος. Οι Έλληνες ιθύνοντες προχωρούν προσεκτικά. Αλλά μην αμφιβάλλετε: έχουν πλήρη επίγνωση της σημασίας της συγκυρίας, των ευκαιριών προς εκμετάλλευση και του τρομερού κόστους.

Κοιτάξετε ασπόμε τη δήλωση με την οποία ο πρωθυπουργός Αλέξης Τσίπρας εμφανίστηκε στην πρόσφατη σύνοδο των ηγετών των χωρών της Ε.Ε στη Μπρατισλάβα:

Χρειαζόμαστε μια κοινωνική Ευρώπη με ανάπτυξη, απασχόληση και ευημερία για όλους τους ανθρώπους της, για τους νέους και για όλους τους πολίτες της. Χρειαζόμαστε μία Ευρώπη η οποία να μπορεί να διαχειριστεί το μεταναστευτικό αποτελεσματικά και με ένα τρόπο ανθρώπινο. Σε κάθε περίπτωση, αυτό που δεν πρέπει να κάνει η Ευρώπη είναι να συνεχίσει να υπνοβατεί προς τη λάθος κατεύθυνση.⁸

Το κλειδί για την κατανόηση αυτής της φαινομενικά κοινότοπης πρότασης βρίσκεται στις τελευταίες λέξεις. Η παρομοίωση «υπνοβατούν» βρωμοκοπάει Νίκο Κοτζιά, όπως και οι προηγούμενες γλωσσικές εφευρέσεις του είδους «τρίγωνο αστάθειας», «νευρική δύναμη» και πάει λέγοντας. Και επειδή ο Νίκος Κοτζιάς δεν είναι κανένας αδιάβαστος, μπορείτε να πάτε στην μπάρα τη γνώσης με λέξεις κλειδιά «Οι Υπνοβάτες». Δεύτερο στη λίστα θα βγει το βιβλίο του Κρίστοφερ Κλαρκ με τίτλο *Οι Υπνοβάτες: Πώς η Ευρώπη Πήγε στον Πόλεμο το 1914*.⁹ Παρότι στην πραγματικότητα λέει βλακείες, αυτό το βιβλίο είναι το πλέον αποδεκτό και πολυδιαβασμένο βιβλίο σχετικά με τα αίτια του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου.

Το δίδαγμα είναι διπλό. Πρώτον, ο Αλέξης Τσίπρας προειδοποιεί τους υπόλοιπους ευρωπαίους ηγέτες ότι βαδίζουν προς τον πόλεμο· πού να το φανταζόταν όταν φοιτούσε στο πολυτεχνείο και τα ΕΑΑΚ τον έγραφαν στα παλιά τους τα παπούτσια, (αλλά από την άλλη, πού να το φανταζόμασταν κι εμείς που τότε ήμασταν στα ΕΑΑΚ· οι εκπλήξεις της ιστορίας είναι για όλους·). Δεύτερον, ο

Αυτό το διαβάσατε;

Η παρεξηγημένη μπροσούρα των *autonome antifa* που κυκλοφόρησε περίπου. Όλοι νόμισαν ότι είναι μια μπροσούρα προφητεία του άμεσου μέλλοντος. Στην πραγματικότητα είναι μια μπροσούρα που κοιτάζει το παρόν ως ιστορία (πεςςς..... τι λέμε ε;)

Αλέξης Τσίπρας, προτού μεταβεί σε συνόδους των ηγετών της Ε.Ε., πολύ λιγότερο συσκέπτεται με τον υπουργό των Οικονομικών και πολύ περισσότερο με τον Υπουργό των Εξωτερικών.

Το ξαναλέμε: η συγκυρία είναι συγκυρία πολεμική· από αυτές που θρέφουν το ελληνικό κράτος. Φαινομενικά είναι όλα ήρεμα. Στην πραγματικότητα, στο ελληνικό Υπουργείο των Εξωτερικών όλα τα μπατζάκια έχουν πάρει φωτιά, τόσο πολύ που καμιά φορά η κατάσταση φτάνει ακόμη και στις εφημερίδες:

Η τάση του υπουργείου, βεβαίως, είναι επισήμως να προσπαθεί να δημιουργήσει μια όσο το δυνατόν καλύτερη εικόνα στις ελληνοτουρκικές σχέσεις (...) Ωστόσο πηγές που είναι σε θέση να γνωρίζουν επιμένουν ότι [αυτή η εικόνα] «απέχει έτη φωτός από την πραγματικότητα» καθώς στο παρασκήνιο η ελληνική διπλωματία κινείται με διαφορετικό τρόπο.¹⁰

Με ποιον ακριβώς τρόπο; Η συσκότιση είναι τέτοια που αναγκαστικά θα πρέπει να κινηθούμε με μικροπράγματα. Πρώτον, οι Τούρκοι στρατιωτικοί που κατέφυγαν στην αγκαλιά του ελληνικού κράτους μετά το πραξικόπημα έχουν παραδοθεί στην «ανεξαρτησία της ελληνικής δικαιοσύνης». Δηλαδή έχουν αράξει σε κελιά και προφανώς ανακρίνονται από υπαλλήλους της ΕΥΠ έως ότου κριθεί ότι η χρησιμότητά τους εξαντλήθηκε. Δεύτερον, το ελληνικό κράτος έχει αιτηθεί «να γίνει και η χώρα μας μέλος της Διεθνούς Επιτροπής Στήριξης της Συρίας στην οποία συμμετέχουν 17 κράτη», δηλαδή να συμμετάσχει ευθέως στην διεξαγωγή του συριακού πολέμου (βέβαια μέχρι να γραφτούν αυτές οι γραμμές, οι Έλληνες είχαν μείνει παραπονεμένοι, αλλά είναι η πρόθεση που μετράει, ε;).¹¹ Τρίτον, το ελληνικό κράτος χρησιμοποιεί την παρουσία του ΝΑΤΟ στο Αιγαίο ως διαρκή προσπάθεια υπενθύμισης του «γεγονότος» ότι το Αιγαίο είναι ελληνική λίμνη: «Τα ελικόπτερα [του ΝΑΤΟ] που μπορούν να κάνουν άμεσους και αποτελεσματικούς ελέγχους για τον εντοπισμό των διακινητών δεν μπορούν να επιτελέσουν σοβαρό έργο. Αυτό γιατί η Ελλάδα απαιτεί την υποβολή σχεδίων πτήσης, κάτι που το ΝΑΤΟ αρνείται (...)».¹² Τέταρτον, το ελληνικό κράτος αρνείται να αναγνωρίσει την Τουρκία ως ασφαλή χώρα, να επιστρέψει τους πρόσφυγες και μαζί τις σχετικές ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις. Πέμπτον το ελληνικό κράτος κανονίζει αλληπάλληλες συναντήσεις με όλα τα κράτη της Ανατολικής Μεσογείου, από το Ισραήλ και την Αίγυπτο μέχρι τη Λιβύη την Κύπρο και την Ιορδανία, στις οποίες είναι άγνωστο τι λέγεται, όχι μόνο σε εμάς, αλλά και στους Τούρκους οι οποίοι ουδέποτε καλούνται. Έκτον, μέσα στον Σεπτέμβριο, έξι ελληνικά υποβρύχια είχαν επιδοθεί σε διαρκείς υποβρυχιομαχίες στο Αιγαίο με διαρκή πλεύση όλο το μήνα.¹³ «Η ελληνική αντίδραση μπορεί να φαίνεται σε τρίτους παρατηρητές ως υπερβάλλουσα», σημείωνε ο συντάκτης, αλλά κάτι τουρκικά υποβρύχια «αμφισβητούσαν την ΑΟΖ» (σας το λέμε για να μην μπερδεύσετε: δεν υπάρχει ελληνική ΑΟΖ), οπότε οι τρίτοι που μας κόβουν για βλαμμένους λαθεύουν για άλλη μια φορά.

Η στρατιωτική εμπλοκή του τουρκικού κράτους στο μεσανατολικό σφαγείο για δικό του λογαριασμό, ήταν για τους Έλληνες η πιο χαρμόσυνη είδηση των τελευταίων ετών. Γιατί στον κόσμο των κρατών, η εμπλοκή δεν είναι σημάδι δύναμης, αλλά σημάδι αδυναμίας: σημαίνει ότι η απειλή της χρήσης δύναμης δεν δούλεψε. Επίσης σημαίνει ανάλωση πόρων και δημιουργία προβλημάτων, όλο και βαθύτερη εμπλοκή με άγνωστα αποτελέσματα. Δεν πρέπει να μας παραπλανά που το ελληνικό κράτος ψέλνει με κάθε ευκαιρία ότι οι Τούρκοι θα προσπαθήσουν «να εξάγουν την κρίση τους δημιουργώντας ένα θερμό επεισόδιο στο Αιγαίο». Αυτό που εννοεί το ελληνικό Υπουργείο των Εξωτερικών και οι δημοσιογράφοι υπάλληλοί του είναι το ακριβώς αντίθετο: το ελληνικό κράτος ετοιμάζεται να εκμεταλλευθεί το τουρκικό υπαρξιακό πρόβλημα και την τουρκική στρατιωτική εμπλοκή για να διεκδικήσει την πλήρη κυριαρχία στο Αιγαίο και για να πατήσει στην Ανατολική Μεσόγειο.

Αυτά· το ελληνικό κράτος ελπίζει ότι η τουρκική εμπλοκή στη Μέση Ανατολή θα βαθύνει και θα δημιουργήσει περαιτέρω προβλήματα. Εν τω μεταξύ

το ελληνικό κράτος θα κάνει ό,τι μπορεί προκειμένου να οξύνει τα προβλήματα και να δημιουργήσει νέα. Για παράδειγμα, το ελληνικό κράτος, αν αξίζει τον χαρακτηρισμό του κράτους, αυτή τη στιγμή λογικά θα προμηθεύει τους Κούρδους της Συρίας με όπλα και χρήματα (πράγμα που πιστοποιημένα έχει πράξει ήδη με τους Κούρδους του Ιράκ).¹⁴ Το πιο πιθανόν άλλωστε, είναι ότι η προσπάθεια συμμετοχής στον «όμιλο φίλων της Συρίας» δεν είναι παρά μια προσπάθεια αυτού του είδους οι «βοήθειες» να δίνονται νόμιμα και δημόσια. Εν ολίγοις το ελληνικό κράτος «περιμένει κι ονειρεύεται» για να χρησιμοποιήσουμε τα λόγια ενός μεγάλου λογοτέχνη σχετικά με μια άλλη τερατώδη θαλάσσια οντότητα.

Αλλά όλα αυτά διακριτικά. Πάνω που ετοιμαζόμασταν για το τυπογραφείο και ενώ αυτό το κείμενο είχε ήδη γραφτεί, μάθαμε ότι το ελληνικό κράτος προαναγγέλει «επίσκεψη του Ομπάμα στην Ελλάδα μέσα στον Νοέμβριο». Ακόμη δεν ξέρουμε τι ακριβώς σημαίνει αυτό. Μπορεί οι Έλληνες να παρακάλεσαν τόσο πολύ που οι Αμερικάνοι να δέχτηκαν τελικά να στείλουν τον Ομπάμα όταν θα έχει γίνει «πρώην» για να δει και την Ακρόπολη (η ημερομηνία της επίσκεψης είναι μετά τις αμερικανικές εκλογές). Πάντως δεν χρειάστηκε να αλλάξουμε λέξη από τα όσα προηγήθηκαν. Απλά αλλάξαμε την τελευταία παράγραφο και τον τίτλο· αλλαγές ιδιαίτερες εύκολες, αφού όπως καταλαβαίνετε, το γενικό νόημα όσων προηγήθηκαν είναι ότι το χρέος και οι πρόσφυγες είναι τα μικρότερα από τα ζητήματα που απασχολούν τα αφεντικά μας. Ο προηγούμενος τίτλος ήταν «Ειρήνη στον Καιρούς μας, είπε ο Τσάμπερλαιν το 1938». Καλός ήταν και αυτός. Μπορεί να τον βάλουμε πουθενά αλλού.

1. Autonome Antifa, *Η Στρατηγική της Ανατολικής Μεσογείου: Η Αλλιώς η Συμμετοχή του Ελληνικού Κράτους στον Παγκόσμιο Πόλεμο*, Autonome Antifa, 2015.
2. Όλα αυτά στο «Ο Δρόμος προς την Φασιστική Δικτατορία ως τμήμα του Δρόμου προς τον Πόλεμο», 1933-1936, *Antifa* #24, 6/2011. Το ίδιο κείμενο βρίσκεται στον τομο Σπουδές στο Γαλανόμαυρο, *Ο Ελληνικός Φασισμός στον Μεσοπόλεμο*, Antifa Scripta, 2013. Η έκθεση των στρατηγών με τίτλο «Γενική Περιληπτική Ανασκόπηση της Στρατηγικής Καταστάσεως της Ελλάδος εν Περιπτώσει Αγγλοϊταλικού Πολέμου» μπορεί να βρεθεί μαζί με άλλα σχετικά κείμενα στην διεύθυνση antifascripta.net > Βιβλιοθήκη > Γαλανόμαυρο > Η ιδανική εικόνα του ένοπλου έθνους.
3. Σχετικά δες «Το Αντιφασιστικό κράτος», *Antifa* #38, 10/2013.
4. Όλα αυτά με πολύ περισσότερα λόγια στη μπροσούρα «Ο Ατέρμονος Εμφύλιος: Ιστορία του Τουρκικού Κράτους Κοιτάζοντας από Απέναντι», *Antifa* #49, 12/2015. Η μπροσούρα ολοκληρή στο antifascripta.net > προηγούμενα τεύχη > 49.
5. Συγκεκριμένα είχαμε βρει το όνομα του Αμντουλά Γκιουλ να ηγείται μιας τέτοιας ομάδας στα '70s, αλλά δεν θυμόμαστε που ακριβώς το είχαμε βρει (τουλάχιστον μας συμβαίνει σπάνια...).
6. «Πίσηση Ερντογάν για Έκδοση Γκιουλέν», *Καθημερινή*, 13/10/2016.
7. Σχετικά δες «Γιατί ο Θουκυδίδης δεν Πίστευε στη Θεωρία της Εξάρτησης: Η Σχετικότητα της Ισχύος και Άλλα Πράγματα που Πρέπει να Ξέρουμε για τους Διακρατικούς Αναταγωνισμούς», *Antifa* #47, 7/2015.
8. Δώρα Αντωνίου, «Τσίπρας: Μικρό Βήμα προς τα Εμπρός», *Καθημερινή*, 17/9/2016.
9. Christopher Clark, *Οι Υπνοβάτες: Πώς η Ευρώπη Πήγε στον Πόλεμο το 1914*, Αλεξάνδρεια, 2014. Και το πρώτο βιβλίο της γκουγκολίστας (Οι Υπνοβάτες του Χέρμαν Μπροχ) έχει παρόμοια – και αντιγερμανική – σημασία, λογικά άλλωστε από εκεί έχει κλέψει τον τίτλο και ο Κλαρκ.
10. Σωτήρης Σιδέρης, «Άγνωστος Χ Ξανά η Τουρκία», *Καθημερινή*, 4/9/2016.
11. Στο ίδιο.
12. Στο ίδιο.
13. Βασίλης Νέδος, «Τώρα και... Υποθαλάσσιες 'Παραβιάσεις' από την Τουρκία», *Καθημερινή*, 9/10/2016.
14. Σχετικά δες «Το Βαπόρι από την Υπερδνειστερία», *Antifa* #39, 12/2013.